

บทที่ ๙

การฝึกทักษะ

๙-๑ ทัวไป

ทักษะคือความสามารถกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ดีมีความชำนาญ (Skill is ability to do something well, expertness)

การฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติก็คือ การฝึกที่เน้นทักษะในเรื่องที่สอนนั้น ๆ คือให้สามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ได้ด้วยความคล่องแคล่วชำนาญ

การพิจารณาทักษะว่าอยู่ในระดับใดพิจารณาได้จาก

- ก. ความเร็ว (Speed) ในการทำงานนั้น ๆ
- ข. ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ของงาน
- ค. ท่าทางถูกแบบและประหยัด (Form)
- ง. ความคล่องตัว (Adaptability)

ผู้ที่มีทักษะอย่างแท้จริงย่อมสามารถปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็ว ภายในเวลาจำกัด มีความแม่นยำของผลงาน ใช้กล้ามเนื้อได้คล่องแคล่วไม่ผิดพลาด ใช้พลังงานหรือความพยายามน้อยที่สุด และสามารถปฏิบัติการได้ในสถานการณ์ที่แตกต่างออกไป

ทักษะอาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท เช่น

- ก. ทักษะแบบต่อเนื่อง มีการกระทำที่ต่อเนื่องกัน เช่น พิมพ์ดีด
- ข. ทักษะแบบไม่ต่อเนื่อง มีการสิ้นสุดลงในเวลาสั้น ๆ เช่น ยิงปืน
- ค. ทักษะแบบปิด สถานการณ์คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น การเดิน
- ง. ทักษะแบบเปิด สถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น การเตะตระกร้อ

๙-๒ ขบวนการฝึกสอนทักษะ

ก. ขั้นตอนของการเรียนทักษะ มี ๓ ขั้น คือ.-

๑) ขั้นความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Phase) คือ เข้าใจคำแนะนำเข้าใจวิธีปฏิบัติหนทางที่จะเกิดทักษะและแปลความหมายของการกระทำได้

๒) ขั้นเชื่อมโยงระหว่างการกระทำกับผลของการกระทำ (Associative Phase) คือสามารถเปรียบเทียบการปฏิบัติครั้งที่แล้ว ๆ มาได้เห็นจุดเด่น จุดบกพร่อง แล้วเชื่อมโยงไว้เป็นพฤติกรรมใหม่ เป็นการปฏิบัติโดยไม่ผิดพลาด

๓) ขั้นอัตโนมัติ (Autonomous Phase) เป็นขั้นฝึกฝนจนทำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็วไม่ผิดพลาดเป็นแบบอัตโนมัติ

ข. ลำดับขั้นการสอนทักษะควรดำเนินการดังนี้.-

๑) แบ่งทักษะหรืองานส่วนใหญ่ออกเป็นงานย่อย แล้วฝึกทีละส่วน แล้วจึงนำมาประติดประต่อกันทีหลัง

๒) แบ่งการฝึกออกเป็นระยะ ๆ

๓) พึ่งเลี้ยงความถูกต้องแม่นยำก่อนแล้วจึงเร่งความรวดเร็ว

๔) ถ้าฝึกการเคลื่อนไหวควรใช้จังหวะช่วย

๕) ควรวัดความก้าวหน้าอยู่เสมอ

๖) ฝึกปฏิบัติจริงให้มากที่สุด

๗) ต้องมีกลวิธีหรือเทคนิคแสดงให้เห็นว่าถูกหรือผิด

๘) ต้องใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรองประกอบการฝึกให้มาก

ค. สำหรับทักษะที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกายมีลำดับ ดังนี้

๑) ขั้นเลียนแบบ (Imitation)

๒) ขั้นทำได้ (Manipulation)

๓) ขั้นทำได้ดี (Precision)

๔) ขั้นทำได้ดีมาก (Articulation) คือชำนาญแล้ว

๕) ขั้นเป็นอัตโนมัติ (Naturalization) คือทำได้เป็นธรรมชาติโดยไม่ต้องคิด
